

مترجم : محمد علی پیام

دور نمای ما قبل التاریخ

علم ما قبل التاریخ یکی از علوم جوانیست و اینکه تا اوائل قرن هجدهم راجع بمسائل مربوط به دوار اولیه بشری معلومات قلیلی در دسترس بود موضوعیست شایان بسی توجه .

فلاسفه ادوار ثنویت و تورات قرون وسطی تا اندازهای از ایجاد خلقت بشر بر روی کره ارض سخن زده بودند لکن هیچیک از آنها از وضع مادی و معاشرتی آنها تذکری نداده و نیز احدی باین فکر نیفتاده بود که از بشر آنوقت چه آلات و اسبابی بشکل استخوانی و یا حجر باقی مانده است ؟ قدمماز وجود تیرهای صیقلی و انواع تیرهایی که بسا اوقات از روی زمین بدست آنها می افتاد واقف بودند و این نوع آلات و ادوات را بنام (سیرونی) یاد می کردند .

همچنان به بعضی نمونه های مرتب و مصنوعی دیگر بر می خوردند که ابداع تصور نمی رفت که نمونه های مزبور آثار باقیمانده نیاکان و اجدادشان است بلکه آلات و ادوات مذکور را محصول صاعقه های آسمانی و مواید طبیعت می پنداشتند .

لیو کرس که قدامت دو هزار ساله تاریخ را رد در یک اثری موسوم به «نا تیور اریزم چینی و انمود داشته : انسانهای اولیه نخستین بار از ناخنها و چنگالهای خود بقسم سلاح کاری گرفتند و بعدا شاخچه ها و سنگچل های دریائی را استعمال می نمودند . ذهنیت (احجار محصول صاعقه) تا مدت های مدیدی در اکثر ممالک جاگزین بود .

در قرن هجدهم سفیر فرانسه مقیم قسطنطنیه به کشیش واسقف ویره دن یک برچه صیقلی دوسری را اهداء کرده بود که مرصع بدانها های گراول دیده می شد ، امروز نیز در بعضی از نقاط مخصوصاً در بزانتین نمونه این قسم دانه ها و احجار تزییناتی را سراغ می توانیم کرد که هنوز جلد اصلی خود را حفظ نموده اند .

در انجام دیگر دنیای عتیق نیز دهقانان جاپانی این نمونه‌ها را زیر نامهای متفاوتی از قبیل (تبرچه مار کوب یا قبضه شمشیر و غیره) یاد نموده اند.

تا اینکه در دورهٔ رنسانس و عصر لئوناردو وینچی و برناردینو وینچی نمونه‌های ثابت و صحیح این فوسیل‌ها بدسترس قرار گرفت. در اواخر قرن شانزدهم میشل میرکا توس داکنر پاپ کلیمان واتیکان چنین مرقوم داشت: «غالب انسانها گمان میکردند که سیرونی‌ها (احجار مصنوعه) محصول صاعقه‌های آسمانی می‌باشند در حالیکه این احجار مصنوعی زاده اصطکا کات شدید احجار چقماقی هستند که قبل از استعمال مواد آهنی بدسترس استفاده انسانها قرار گرفته بود».

دانشمندی دیگر در اوایل قرن هفدهم چنین استنباط نمود که سیرونی‌ها عبارت از آلات و ادوات آهنی می‌باشند که بمرور زمان بسنگ مبدل گردیده‌اند. در جریان قرن هفدهم و هجدهم اطلاعات و کنجکاویهای پیهم و متمادی بشردر پیرامون ازمنهٔ ما قبل تاریخ و وسعت بیشتری اختیار کرد. و در تحقیقات سلاح‌های سنگی - هندیان امریکائی و همچنان کشف دقینه‌های کهن و قدیمی‌ایکه بعداً صورت گرفت تا اندازه‌ای اتصال دوره‌های مس، مفرغ و آهن را یکی دنبال دیگر خبر میداد. روی هم رفته اکتشاف چقماق تراشیده و فوسیل‌های معجزه نوعی از حیوانات پستاندار اما ما حاکی از دوره‌های بدائی و طولانی تاریخ بشریت بوده و چنین ارائه می‌سازند که این حیوانات عجیب الخلقه ایکه نمونه آن امروز در دست نیست با بشر آنوقت یکجا و در یک عصر زندگی داشتند.

با وجودیکه اینهمه آثار گرانبهای تاریخی ذریعهٔ باستانشناسان انگلیسی کشف گردیده بود تقریباً تا حدود قرن هجدهم از اهمیت آن احوال بعمل می‌آمد. در سال ۱۸۲۳ با اثر تحقیقات دانشمند شهیر کیوویه یک عدد اسکلت دیگر - با چند یسن نمونه‌های استخوانی حیوانا تیکه از آثار کلی ایشان چیزی باقی نمانده بود بصورت متفرق بدست آمد. آثار مزبور خاطررات پراز شواهد ازمنه قبلتر را بیاد میداد.

بتعقیب این کشفیات، آبدات و نمونه‌های دیگری ضمن نقشه‌های تعمیراتی و سرک‌سازی‌ها بمنصبهٔ ظهور رسید. روی هم رفته علاوه از این یکسلسله کشفیات و

تفحصاتی که خواه بصورت تصادفی و خواه ذریعه حفریات و کنجکاویهای محققین صورت گرفته وسایل جدید دیگری را در این زمینه بکار انداخته اند .

آژرو و قایع ماضیه ای که در سینه زمین محفوظ مانده است ،
ناگفته نباید گذاشت که ساحه زیاد این تحقیقات در قلمرو المان، بلجیک و فرانسه صورت گرفته است و در اثر تفحصات سیستماتیک و پیهم بوشی دو پیرتزه مرحله شك و ارتیاب رخت بر بست و علم ما قبل التاریخ فی الجملة احیا گردید، اما حکم آن نتوانست بطور قطع و خالی از تزلزل باقی ماند، چه حل و فصل این مسائل هنوز هم بدست قضاوت و حکمیت دو طبقه از مردم یعنی دانشمندان و عوام سپرده شده بود .

دسته ای از مردم بنظریات و تبصره های علمی بوشی دو پیرتزه گرائیده بودند و حصه دیگری از آنها که طبعا تعداد شان افزونی داشت باین مسائل از نگاه تمسخر و استهزای نگریستند بعد یک دوره تحقیق این عصر را همین قبیل انعکاسات پراز مناقشه تشکیل میداد .

چنانچه اعضای انستیتو پیوسته بدفاع از عقیده قدیم طوفان حضرت نوح و اساطیر بکه ذکر آنها در تورات آمده بود ادامه می دادند .

در سال ۱۸۶۳ ایلی دو بو مونت که از مشاهیر جئولوگ های فرانسه است موضوعی را مطرح ساخت که می توان بتاسی از عقاید عامه معاصر، بودن انسان را بادوره ماموت با چشم اشتباه نگریست و نیز سوالی پیش میاید که آیا چقماق های تراشیده از دوره روما آنها منشا نگرفته اند ؟

همینکه انسانها دانستند شواهدی از اعمال و فعالیت های فیزیکی آنها در دینه های زمین باقی گذاشته شده است راه تحقیق و حفریات را با شدت هر چه تمامتر تعقیب نمودند . ابتدا بوسیله کلند و بیل در جستجوی این آبدات قیمت دار افتادند و بعد آتجارب پیهم و دامنه دار پراز خطا و صواب ، کامیابی و ناکامی، کار آنها را بمدارج کمال رسانید .

هر روز بیکه میگردد ما این حقیقت را بهتر مشاهده میکنیم که در سینه زمین نه تنها چند عدد سنگ تراشیده و صیقل یافته بامشتی از استخوان بندبهای حیوانات وزنده جانهای معدوم و یا نمونه هائی از آرت و صنعت باقی مانده است بلکه دوره های پراز عجائب و اسرار آمیز بشری آمیخته به بسا از اعجوبه های دیگر است که ما هنوز نتوانسته ایم خود را بکنه آن برسانیم .

بعضی حصصی می باشند که موقعیت آنها از لحاظ باز یافت آثار و آبدات تاریخی طبیعه مستغنی مانده اند چه این مناطق از دست بردا اکثر حوادث طبیعی از قبیل باد و باران و آفتاب و سیلاب محفوظ بوده و بعد از قرار گرفتن زیر یک قشر و طی نمودن یک مرحله ژئولوژیک نمونه های یاد مو ادمعدنی و تاریخی از میان آن بظهور رسیده است .

بهین صورت می توان کلبه های منمندی رانا فاصله چندین هزار سال قبل مورد مطالعه قرار دارد. همچنان گودالهایی که رو بهمدیگر قرار گرفته اند، قصبات و بلده های مسکونی آن عصر، حتی شهرهای کوچکی که امروز تماماً در اعماق ابجار فرورفته اند ذریعه فنون عکاسی منکشف شده اند تماماً شواهدیست از اعصار ما قبل التاریخ چنانچه یکی از بلده های منسوب بدوره رومانی هادر سال ۱۹۲۵ در یکی از صحاری ایالت سوریه ذریعه عکس برداری محقق و عتیقه شناس شهیر، بواد بارده، کشف گردید و دیگر نمونه مشهور این قبیل کنجکاو بهای تاریخی باز یافت شهر تاریخی و انته ایسانورم است که بمهارت عکس برداری کیستوراد موند، نزدیک منطقه نورویچ در سرزمین انگلستان بدست آمده است .

درین کشفیات مهم یکسلسله ابنیه و آثار و راههای شهر مزبور صراحة بنظر می رسد که با تمامی کیف و چون و محتویات خود طی طبقات زیرین زمین قرار گرفته . هکذا انجینرهای معادن زمین کاوش و تحقیقات خورد ذریعه آله مخصوص می توانند از ارزش عادی بودن و قابلیت زمین یک منطقه در برابر جریان برق معلومات حاصل نمایند مثلاً تمامی درجات قوای برقی با علائم و رموز متفاوتی روی یک پارچه و پلان ترسیم و ارائه می تواند یافت که پس از یک نظر اندازی سطحی از تمامی نجانس و غیر نجانس مواد محتویه زیر زمین معلومات و اتقی بدست آورد .

همچنان عین این متود در حفاریات و کاوش های آثار باقیه ادوار قبل التاریخ نیز مورد استفاده قرار داده شده چه بکمک آن میتوان از رطوبت و غیر رطوبت و یا گودالها و ذخائر طبیعی زیر زمین و دفرینه های افراد انسانی و باشندگان یک منطقه تا اندازه ای و قوف حاصل کرد .

همچنان از مرکبات مواد فوسفات زیر زمین نیز معلومات حاصل می تواند .

مسلم است که هوا و فضای حیات انسان از نظر مواد فوسفاتی خود

کم و بیش مستغنی می باشد در صورتیکه زمین آن در مجاورت فوسفات و آزو تیکه از استخوانهای بوسیده حیوانات و یا مواد آتشفشانی تولید می گردد قرار گرفته باشد. تعیین مقدار و تحلیل مواد فوسفاتی یک زمین بایک زمین دیگر بقسم مقایسه صورت می تواند گرفت این متود در اعلی العلوم در کشور سویدن بکار می برند و باساس ترتیب نقشه ها از موجودیت حیوانات و انسانهای ادوار ماقبل التاریخ تخمینانی بعمل می آرند همچنین کوشش های دیگری درین زمینه در سرزمین هندوچین صورت گرفته است.

حفریات و بررسی آن

البته مناطقی که دارای این قسم علامات و نشانه هائی باشند مورد حفر و بررسی قرار می گیرند البته برای شناختن طبقات مختلفه زمین و حدود استفاده آن هدایات لازمه ای بکار است تا طبق آن تحقیقات و کاوش کرده شود چه بدون آن عمل و انجام حفر کاری مشقتی است.

امکان دارد شخص حفر کننده بعد از تلاش زیاد بین طبقات گلس یک گودال یا مغاره به قشر و طبقاتی اصابت کند که بروی آن اجدا از نیاکان مازستاشته اند و از تاریخ آن تخمینا زیاده از ده تا بیست هزار سال سپری شده است.

جای تعجب است که به ناطق مزبور با اثر اندک کاوش برخورد نموده ایم چه اکثر مناطق موجود هستند که با وجود سهالتهای تحقیق و کاوش هنوز مستلزم حفر می باشند و جاد اولی آنها از یک طبقه مرکبات زغال و خاک کستر و بایک قسم مواد فرسوده دیگری که بیشتر شکل استخوانهای فرسوده را بخود اختیار کرده اند مستور شده است از آثار نزدیکتر بعصر ما بعضی ظروف فلز که بشکل شیردانی تیار شده اند بنظر می خورد، همچنان از اشیای متفرقه دیگر مناطق د ربارچه ئی پارچه ها و نمونه های متعددی از مواد معدنی بدست آمده که طریقه حفر در مورد هر کدام آن بیک نوع بوده از قبیل ترتیب و تنظیم پلان، فوتو، نوتو و نمونه که علی الظاهر در نظر حفر کنندگان بسیط و سطحی جلوه می کند اما هر کدام آن از خود ارزشی دارند.

حفر کنندگان تماما چیزهائی را که باید ببینند و هنوز هم این دیدنی ها برای شان کفایت نمی داشته باشد چه در هر سال طریقه و تکنیک جدیدی روی دست می آید.

در لایه اتوار و تجزیه خانه ها

در بهلوی تدقیقات تیپولوژی (مطالعه استخوانهای انسانی) و پلایا نتولوژی (مطالعه تشخیص استخوانهای حیوانات مشابه) بعضی امتحانات و تجارب دیگری هم بکار می رود که طر ق آن از یک دوره تاریخی تا دوره دیگری تفاوت زیادی را نشان می دهد. مبنای تمامی اینهمه تحقیقات علمی راهمانا آلات آزمایشی و سامان عکاسی و رادیو گرافیک تشکیل می دهد و برخلاف آنچه که همواره تصور می شود بعضی ذرات عضوی از قبیل (کتان، پشم، چوب، مس و غیره) نه تنها بصورت مرکبات و بقایای ذغال بنظر می رسند بلکه از حصص دریاچه ای هم پدید می آیند که توسط تجارب میکرو و سکوپیک میتوان ماهیت الباف و انساج آن را تمییز و تشخیص داد، همچنان ذرات چوب و ذغال بخوبی می تواند توسط معاینه دقیق میکروسکوپی از هم تمییز گردد.

شوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
در حدود پنجاه سال قبل

... دیگر فراه ولایتی وسیع است و مضافات بسیار دارد. در یک فرسنگی فراه کوهیست که آنرا بارندک میگویند. درین کوه طاق سنگی است که دایم از آنجا آب می چکد و مردم آنجا زیارت و طلب حاجت می روند و دریای این طاق سنگ، دست بر آورده و دعای کنند و حاجت میخواهند. اگر چکیدن آب زیاده میشود به رواشدن مطلوب خود امید وار میشوند و گرنه محروم باز میگردند. شیخ محمد شاه از فراه معلوم ظاهر و باطن مشهور بوده است و مرتبه عالی داشته و بواسطه، مرید شاعلی فراهی بوده است. در فراه انار بسیار می شود و آنندک خرما، و درخت سرو فراوانست.

روضات الجنات اسفزاری

اقتباس: ض. ق از یک نسخه قلمی